

Ellen Ekmark i Mångberg

Hos Ellen Ekmark och hennes man stod alltid kaffepannan på spisen. Alla som åkte förbi stugan i Mångberg brukade titta in på ett besök och hos Ellen var alla välkomna; luffare och rika. Hon bakade ofta lefsor eller tjockbulla som hon bjöd på.

Ellen hade alltid svar på tal och tyckte om att skoja och skämta. Hon var oftast glad och positiv. När andra var irriterade på att det var kallt och ruggigt ute, kunde Ellen säga: ”Det gör inget, jag lägger in ett extra vedträ i spisen så det blir varm och gott här inne.”

Musiken har gått som en röd tråd genom hela Ellens liv. I sin ungdom hade Ellen sökt till operautbildningen i Stockholm - och kom in. Hon skulle få bo hos sina kusiner.

Ellen har tagit fram gitarren på kyrkliga arbetskretsens träff i Sollerön.

Men i Stockholm trivdes hon aldrig, eftersom hon kände sig annorlunda mot de andra eleverna på skolan. Ellen kom från fattiga förhållanden i Dalarna. De var åtta syskon så hennes föräldrar kunde inte ge henne lika fina kläder som Stockholmsungdomarna hade.

När Ellen ville sluta tröstades hon av Lars Forsell, som var operachef då. Han klappade henne på axeln och sa: "Ellen, du kommer att få stor glädje av sången i ditt liv." Han fick rätt. Om någon bad henne sjunga slängde hon genast ifrån sig det hon höll på med och satte igång. Hon älskade att göra folk glada och gjorde vardagen mindre grå för många med sin sång och sin humor. På bröllop, begravningar eller andra tillställningar var Ellen ofta anlitad. Många minns henne sjunga och ackompanjera sig själv på gitarr eller cittra. Hon sjöng gärna läsasånger, men också mer folkliga sånger, vissa så man rodnade.

En gång kom det ett brev från Amerika. På kuvertet stod: "Till Ellen Sångfågeln, Sollerön". Brevet kom fram till rätt person.

Allra bäst trivdes Ellen när hon fick vara i Mångbergs fäbodar och som barn brukade hon vara där med sina föräldrar och syskon. När hon fick egen familj, man och fyra barn, skaffade de en egen stuga där. Trots att det inte fanns något rinnande vatten i huset tillbringade hon större delen av året där med familjen.

Ellen i sitt älskade Mångberg, där hon trivdes allra bäst.

1998 blev Ellen änka, men hon var inte rädd att vara på fäboden ensam. ”Nej, de lämnar nog tillbaka mig när det blir ljus”, brukade hon svara den som undrade.

Handarbete var ett stort intresse. Ellen virkade mycket som hon gav till barn och barnbarn eller sålde. Och i vävstolen var det alltid en väv på gång. Hon njöt också när hon fick gå i skogen och plocka bär som hon också sålde ibland eller gav bort.

Ellen var en djurälskare. På 1950-talet tog hon sin mors kor med sig till stugan och blev därmed Mångbergs sista fäbodkulla. Fåglar och ekorrar blev nästan tama när de fick färsk sockerkaka, specialbakad för dem.

Ellen fick vara pigg ända till 2002, då hon vid 86 års ålder fick en stroke. Då miste hon talförmågan och därmed livsgnistan. Det var så frustrerande för henne så hon ville inte äta mer. Hennes två sista år i livet tillbringade hon tidvis i Mångberg, men nu med sällskap.

Ellen älskade blommor och till hennes begravning plockades blåklockor och prästkragar från fäboden. Hennes grannar hade dessutom gjort ett hjärta av vilda nyponrosor.

Begravningskaffet i Mångbergsstugan var tänkt i stillhet. Men det kom 53 personer som ville minnas Ellen Ekmark.

*Maria Karlsson
Tidigare publicerad i tidningen Dalabygden.*